

F. t. l. vedr. arbejderboliger på landet.

Bemærkninger til lovforslaget.

Efter den hidtidige lovgivning om opførelse af arbejderboliger på landet er der af staten ydet lån dels til opførelse af arbejderboliger for arbejderens regning og dels til opførelse af arbejderboliger for landmandens regning.

De nugældende regler herom findes i love nr. 118 af 10. april 1967 om opførelse af arbejderboliger på landet og i lov nr. 128 af 25. marts 1970 om udlån til arbejderboliger på landet. (Folketingsstidende 1969-70: 1969, 2962; A. 1497).

Nærværende lovforslag tager navnlig sigte på i stedet for den bestående låneordning at indføre en ordning, hvorefter opførelse af arbejderboliger fremtidig skal finansieres ved optagelse af lån på det almindelige lånemarked, og hvorefter statens støtte skal ydes dels i form af statsgaranti for sekundære prioriteter og dels i form af årlige driftslån til delvis betaling af ydelserne af de optagne prioritetslån.

Lovforslaget indeholder endvidere forslag til ændring af nogle af de bestemmelser, der fortsat skal være gældende for de arbejderboliger, der er oprettet med statslån efter den hidtidige lovgivning.

Endelig stilles der forslag om, at bestemmelserne i afsnit C og D i lov nr. 241 af 7. juni 1952 om brug af visse ejendomme og boliger på landet overflyttes til den heromhandlede lov. Disse bestemmelser vedrører brugen af visse arbejderboliger på landet og brugen af tjenestehuse.

Forslagets statsfinansielle og administrative virkninger.

Ved indførelse af den foreslåede statsgarantiordning vil den hidtidige långivning til opførelse af arbejderboliger på landet ophøre med udgangen af finansåret 1970-71.

Ved ovennævnte lov nr. 128 af 25. marts 1970 om udlån til arbejderboliger på landet er der for finansåret 1970-71 af statskassen stillet 23 mill. kr. til rådighed til tilsagn om lån til opførelse af arbejderboliger for arbejderens regning og 2 mill. kr. til tilsagn om lån til opførelse af arbejderboliger for landmandens regning, eller ialt 25 mill. kr.

Dette beløb vil således blive sparet fra og med finansåret 1971-72. Dog må det påregnes, at en vis del af de lån, hvorom der er givet tilsagn i finansåret 1970-71, først vil komme til udbetaling i finansåret 1971-72.

Den nævnte besparelse vil dog blive reduceret med udgifterne til de foreslåede boligdriftslån.

Om disse skal — idet der her alene omtales driftslåne til arbejdere — bemærkes følgende:

Det halvårslige driftslån pr. bolig udgør ifølge forslaget det beløb, hvormed de samlede halvårslige ydelser af de optagne prioritetslån ved lånenes optagelse overstiger den ydelse, der skulle have været betalt af et lån på 90 pct. af udgifterne til byggegrund og håndværkerudgifterne, ydet efter de nu for statslån gældende regler — det vil bl. a. sige som et annuitetslån med en løbetid på 40 år — men med en forrentning på 6½ pct. p. a. i stedet for 5 pct. p. a.

Det er vanskeligt med nøjagtighed at beregne, hvad udgifterne til boligdriftslåne vil komme til at andrage, da driftslåne vil blive af forskellig størrelse for de enkelte boliger, afhængigt bl. a. af renteniveau og byggeomkostninger.

Hvis man går ud fra de foreliggende oplysninger om de gennemsnitlige omkostninger ved opførelse af arbejderboliger i indeværende finansår, og hvis man regner med en prioritering på det almindelige lånemarked på op til 90 pct. af anskaffelsessummen, er driftslånet pr. bolig i de 20 år, hvori udbetaling kan finde sted, anslået til ca. 4.000 kr. årlig i de første 10 år og til ca. 1.800 kr. årlig i de næste 10 år, eller ialt ca. 60.000 kr.

Regnes der med, at der årligt opføres mellem 350 og 400 boliger, kan det samlede driftslån i det første år anslås til ca. 1,5 mill. kr. Når hensyn tages dels den tid, det tager at få byggegrunden udstykket, og dels til byggetiden, vil driftslån i fuldt omfang fmlt. først udbetales i finansåret 1972-73.

Det samlede årlige driftslån vil derefter de første 10 år stige med ca. 1,5 mill. kr. årligt, således at de beløb, der kommer til udbetaling i det 10. år, vil andrage ca. 15 mill. kr. I de følgende 10 år vil stigningen blive på ca. 0,7 mill. kr. årligt; således at det beløb, der kommer til udbetaling i det 20. år, vil andrage ca. 22 mill. kr. Herefter vil nettoudlåne falde, idet tilbagebetalingerne af de først ydede driftslån vil begynde.

Med de ændrede regler må det påregnes, at der vil blive stillet lidt større krav til den administrative behandling. Det årlige sagsantal vil imidlertid som hidtil ligge på omkring 400. Hvorvidt den mere